

KÍSÉRTÉS

ugyanaz a sztori, csak párbeszédese formában

Tél volt, 1946 adventjének első vasárnapja. Feleségem egyik beszerző útja alkalmával utolsó damaszt ágyneműgarnitúránkat vidéken elcserélte. Fél kiló liszt, negyed liter olaj s egy marék cukor volt még abból, amit kapott érte. De nem árulta el nekem. Meglepetésnek szánta. Az is lett belőle, csakhogy másképp, mint gondoltuk.

Én akkoriban ötvenkét kilót nyomtam, és állandóan szörnyű éhség-érzés gyötört. Első advent előestéjén feleségem lefekvéskor megjegyezte:

Feleség: 'Holnap kalácsot sütök.'

Közben kacarászott, és azt hittem, hogy csak tréfál. Éjjel azonban kalácsról álmodtam. Mikor reggel felébredtem, az ágy üres volt mellettem, és az egész lakásban friss sütemény illata terjengett.

Kifutottam a konyhába. Ott állt a csodamű az asztalon, barnán, ropogósan, a feleségem mellette, s egész arca nevetett. Képes lettem volna - ha rajtam múlik - felválni a kalácsot és azonnal nekiülni. De feleségem erről hallani sem akart. Az asszonyoknak megvan a maguk sajátos elképzelése az ünneplésről.

Feleség: 'Szó sem lehet róla, hogy most megegyük. Majd délután feldíszítem az asztalt fenyőágakkal, meggyújtjuk az első gyertyát, elővesszük a szekrényből a szép étkészletet, és főzök egy erős teát, abból, amit a múltkor cseréltem. Csak ahhoz lesz a kalács. Reggelire kukoricakenyér van répalekvárral és a szokásos fekete kávélotty.'

Reggeli után kabátba bújtunk és istentiszteletre mentünk. A templomajtóban összefutottunk Müllerékkel. Múlt télen ismerkedtünk meg velük a bibliaórán, azóta néhányszor távolról láttuk egymást. Futó, felszínes ismeretség volt. Sosem látszott rajtuk kicsattanó egészség, de azon a reggelen oly sápadtak, lesóványodottak voltak, mint a tüdőbajosok az utolsó stádiumban. Az éhezés keservesen tönkretette őket. Valószínűleg feleségemnek ugyanúgy szívére nehezedett a két ember nyomorúságos látványa, mint nekem, mert alig fogtunk velük kezét, máris megszólalt:

Feleség: 'Látogassanak meg minket egyszer. De minél hamarabb. Igazán nagy örömet szereznének velem.'

Müllerné szeme ragyogni kezdett, a férje mosolygott.

Müller: 'Nagyon köszönjük a meghívást. Feltétlen elmegyünk.'

Prédikáció alatt valami mágneses erő húzta a gondolataimat a kalács felé. Az éhség olyan, mint a betegség. Megpróbáltam koncentrálni, de a kalácstól egyszerűen nem tudtam szabadulni.

Ebédre krumplileves volt. Forrásban lévő vízbe nyers burgonyát reszeltünk. A második fogás úgynevezett 'fehér galamb' - azaz vízzel kevert sovány túró feloldott szacharinnal leöntve. Evés után feleségem elküldött, hogy fekdjek le egy órácskára.

Feleség: 'Rendbe szedem közben a szobát, és majd szólok, ha mindennel elkészültem.'

Végre eljött ennek is az ideje. A szoba fenyőtől, gyertyától illatozott, a szép készlet hófehér damasztabroszon állt, a tea forrón gőzölgött. Feleségem elővette a kést, hogy a kalácsot felszeletelje - s akkor éles hangon megszólalt a csengő.

Néhány másodpercig meredten ültünk. Miután másodszor csengettek, feleségem felállt, lábujjhegyen az ajtóhoz osont, és kilesett a kémlelőlyukon. Elsápadva nézett rám.

Feleség: 'Müller... Bárcsak reggel mégse...'

Férj: 'Hátha elmennek' – dobtam be a gondolatot, pedig magam sem hittem benne. A harmadik csengetésre zokniban odalopakodtam az ajtóhoz.

Müllerné: 'Nincsenek itthon' - hallottam Müllerné hangját.

Ez a hang oly csalódott volt, hogy a szívembe mart. Visszafojtottam a lélegzetem. Az előbbi női hang csendes zokogásba fulladt. A férje próbálta vigasztalni.

Müller: 'Ne sírj már, Lotti. Még nincs minden elveszve.'

Rövid szipogás után megkönnyebbült sóhaj hallatszott:

Müllerné: 'Igazad van. Várjunk egy kicsit. Ha elmentek, biztosan hamar visszajönnek.'

Éreztem, hogy a vér a nyakamból az arcomba tolul. Szégyelltem magamat saját magam előtt. De ahhoz túl irigy voltam, hogy felmérjem annak még a lehetőségét is, hogy a kalácsot meg kellene osztani ezzel a két nyomorulttal. Visszaosontam a szobába, és tanácstalanul fordultam a feleségemhez:

Férj: 'Nem mennek el. Most mit tegyünk?'

Ebben a pillanatban odakintről boldog izgatottsággal hallatszott Müllerné hangja:

Müllerné: 'Te, odabent mozgolódnak!'

Most aztán sietni kellett.

Feleség: 'Gyorsan dugd a kalácsot a heverő alá!'

Feleségem a kést és süteményes tányérokat egy mozdulattal berakta a szekrénybe. Aztán kiment ajtót nyitni. Én a sarkában. Megható volt Müllerék öröme.

Feleség: 'Bocsánat, hogy megvárakoztattuk magukat, de ebéd után kicsit lefeküdtünk.'

A két vendég szinte nem fogyott ki zavarában a mentegetőzésből.

Müllerné: 'Bocsánat, nagyon sajnáljuk, nem akartunk zavarni, csak hát olyan kedvesen hívtak délelőtt.'

Férj: 'Ugyan, semmi gond. Kerüljenek csak beljebb.'

Nem is lett volna semmi baj, ha nem hozzák magukkal a kutyájukat is. A kis szörnyeteg nyílegyenesen törtetett a küszöbön át a két lábam között a heverő irányába. Alig sikerült a nyakörvét elkapnom. Majd megbolondult. Csak amikor Müller a karjára vette, csillapodott le kissé. Az átható szaglászást azonban nem hagyta abba. Orrocskáját meredeken a levegőbe fúrta, és idegesen, izgatottan szimatolt.

Müllerék közben letelepedtek.

Feleség: 'Mégfőztük a teát az ebéddel együtt, hogy takarékoskodjunk a szénnel. A gáztűzhelyünk ugyanis tönkrement.'

Hazugság hazugságra halmozódott. Egyik szülte a másikat. Kitöltöttük a teát, és minden csészébe dobtunk egy édesítő tablettát, mely a felszínen fehér habot vetett. Nekiláttunk. Megfigyeltem, hogy Müllerné kiéhezett arcán a feszült várakozás ijedt csalódottságba ment át, észrevettem görcsös igyekezetét, mellyel könnyeit vissza akarta tartani. De ezzel az én nyugalmamnak vége volt.

Müller közben a kutyát ismét letette a padlóra, és most megindult a lavina. Elővigyázatosságból az alacsonyabb heverőre ülten, melynek oldaltámlája tíz centiméterrel a padló fölött végződött.

A kutya szaglászva bedugta orrát a keskeny résen, s amikor fáradozásának kilátástalanságát belátta, átment frontális támadásba. Bekúszott az asztal alá, és próbált a lábam mellett közelíteni. Úgy viselkedett, mint valami megszállott. Nyüszített, vonyított, prüszkölt, morgott, s közben teljes erejével megpróbálta félretolni a lábam.

A Müller házaspárt kínosan érintette a kutya viselkedése.

Müller: 'Bocsánatot kérünk, máskor nem szokott így viselkedni.'

Müllerné: 'Igen, soha! Nem értem mi ütött belé, ha tudtuk volna, nem hozzuk magunkkal.'

Az én homlokomat közben hideg verejték borította el. Megátkoztam a kalácsot, de a színjátékot be kellett fejezni. A társalgás igen keservesen döcögött. Minden oldalról csalódás akadályozta.

Müllerné: 'A gyerekeket otthon kellett hagynunk, mert már a harmadik hete náthásak. Nem is csoda ilyen szénhiány és elégtelen táplálkozás mellett'

Müller: 'Tudják, a kutyát is rég eltettük volna láb alól, de a gyerekek annyira ragaszkodnak hozzá.'

Müllerné: 'Hiszen egyebük nincs is. Sem játékszerük, sem szánkójuk. Ezért hát felváltva hol én, hol a férjem osztja meg az ételét velem...'

Szemükből ki lehetett olvasni a néma kérdést: nincs-e valami maradékunk, hideg, hajában főtt krumpli, esetleg csont...

Spitz, a kutya, eközben majd kinyúlt az asztal alatt. Megpróbáltam minden manőverrel szándékától eltéríteni, gyengéd jelzőkkel hízelegtem neki - semmi eredmény. Míg a két lábam akrobata-mutatványokat végzett, szégyenemre legyen mondva: gondolatban úgy szitkozódtem, ahogy normális körülmények között még álmomban sem jutott volna eszembe.

Férj: 'Nyavalyás dög' - csikorogtam magamban -, 'te vén megveszekedett marha.'

Müller: 'Nem érzi jól magát?'

Férj: 'A derekam. Biztosan időváltozás lesz. A háború óta küszködöm isiással.'

Ez volt a harmadik hazugság azon a napon.

S akkor egy pillanat alatt minden eldőlt. Két lábam görcsöt kapott, a fájdalom a derekamig nyilallt, tüzes karikák táncoltak a szemem előtt, erőm elfogyott. Tökéletesen kikészültem. Végünk volt. De erre csak egy másodperc töredéke alatt gondoltam. Elérkeztem ahhoz a ponthoz, ahol az embernek minden mindegy. Utolsó erőmmel lehajoltam, előhúztam a kalácsot a heverő alól, és odatettem az asztalra.

Férj: 'Sütöttünk egy kalácsot - és eldugtuk előletek, mert egyedül akartuk megenni!' -mondtam ernyedő hangon, anélkül hogy szemem felemeltem volna.

Fejemet az asztalra ejtettem, és zokogtam. Nem tudok visszaemlékezni, hogy mint felnőtt ember valaha sírtam volna. Pedig a háború elég alkalmat adott rá. Itt azonban valami másról volt szó: fukarságról, keményszívű irigységről a hívő testvér éhségével, reménységével és bizalmával szemben.

Mikor összeszedtem magam, és a fejem felemeltem, észrevettem a másik három kisírt szemét. A vézna Müllerné bátran nyelte könnyeit, és elsőnek törte meg a hallgatást:

Müllerné: 'Tudom, milyen fájdalmat jelent az éhség, valószínűleg ugyanígy tettem volna és is.'

Hirtelen kacagni kezdtünk minden ok nélkül, inkább zavarunkban, de felszabadító, boldog kacagással.

Müller: 'Hát, akkor köszönjük a teát, nem is zavarunk tovább.'- emelkedett fel Müller.

Feleség: 'Nem, nem erről szó sem lehet! - tiltakozott a feleségem -, 'Csak maga menjen haza egyedül, és hozza el a gyerekeket is!'

Közben kifosztottunk három szekrényt, a pincét, és napfényre hoztuk a rejtett kincseket: egy üveg almalekvárt, egy üveg ribizliszórpöt s egy nagy zacskó kétszersültet. Mikor aztán valamennyien az asztal köré gyűltünk, a gyermekek ujjongása közben felszeletelésre került a kalács. És csoda történt: a második szelet után a jóllakottság régen nélkülözött érzése töltött be. Mindenki jóllakott. Azután leszedtük az asztalt, meggyújtottuk a gyertyát az adventi koszorún, és adventi énekeket énekeltünk. Kedélyes este volt.

Feleségem éppen vizet akart feltenni az esti krumplileveshez, amikor csengettek. A szomszédasszony állt odakint.

Szomszédasszony: 'Pár héttel ezelőtt kiségitettek, amikor a férjem elvesztette az élelmiszerjegyt. Ma a férjem egy barátja meglátogatott bennünket, és egy csomó mindent hozott.'

Ezzel átnyújtott a feleségemnek egy egész kenyert, egy szál kolbászt és egy üveg szirupot. Ünnepi lakoma lett belőle. A nap örömeire mind a négy gyertyát csonkig égettük.

Ez volt életem legszebb adventje - és megindulása egy még ma is fennálló barátságunk. Végül minden rendbe jött, s a kezdeti balsiker így lett később áldássá feleségemnek és nekem. De mindkettőnkben maradt egy tövis - tanulságul. Naponta eszembe jut, valahányszor asztalhoz ülök.

Forrás: www.keresztenyalok.hu